

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

№ 005
... 19.01. 2026 г.

Общински съвет Ценово
Вх № 541/19.01.2026г.

ДО
ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ
ЦЕНОВО

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
от д-р Петър Георгиев Петров,
кмет на община Ценово

Относно: Приемане на Общинския план за младежта на община Ценово за 2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Законът за младежта (ЗМ) дефинира държавната политика за младежта на Република България като целенасочена и последователна дейност на държавата, общините, младежките организации и обществото, която има за цел създаване на благоприятни условия за пълноценно личностно развитие на младежите за участието им в обществения и икономическия ни живот, както и приобщаването им в управлението на местно, областно и национално ниво, чрез дейности, насърчаващи развитието на младежите в страната.

Общинската политика за младежта се изпълнява въз основа на местни планове и програми, съобразени с националните приоритети. Съгласно ЗМ, кметовете на общини отговарят за провеждането на общинската политика за младежта в съответствие с държавната политика, анализират състоянието в общината и изготвят проект на общински годишен план за младежта, който се приема от Общинския съвет. Общинският план за младежта на община Ценово за 2026 г. определя целите и приоритетите на общинската политика за младежта, както и финансовите ресурси за неговата реализация и е в съответствие с приоритетите, заложен в новата Национална стратегия за младежта (2021 – 2030 г.). Тези приоритети ще бъдат водещи в периода на изпълнение на Националната стратегия за младежта.

Във връзка с гореизложеното предлагам Общинския съвет – Ценово да вземе следното

РЕШЕНИЕ:
/ проект /

На основание чл.21, ал.1, т.12 и ал.2, чл.27 ал.3 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл.16 ал.1 от Закона за Младежта и чл.3 ал.1 т.11 и ал.2 от Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинска администрация

РЕШИ:

1. Приема Общинския план за младежта на община Ценово за 2026 година */Приложение 1/*.

Приложение: Проект на Общинския план за младежта на община Ценово за 2026 г.

Д-Р ПЕТЪР ПЕТРОВ,
кмет на община Ценово

Съгласувал:
Йоана Дамянова,
адвокат

Изготвил:
Йорданка Петрова,
Специалист: „Връзки с обществеността, Младежки дейности и Култура”

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА за 2026 година

Приет с Решение № , взето на заседание на Общински съвет – Ценово
по Протокол № / г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият Общински план за младежта за 2025 г. е разработен в изпълнение на Закона за младежта, (обн., ДВ, бр. 31 от 20.04.2012 г., в сила от 20.04.2012 г.) и в съответствие с Националната стратегия за младежта (2021-2030 г.), които формират държавните политики за младите хора в съответствие с приоритетите за тяхното развитие.

Законът за младежта (ЗМ) определя основните принципи, мерки, управление и финансиране на дейностите, осъществявани в изпълнение на държавната политика за младежта. Също така регламентира и документите на политиката за младежта на всички нива. Националната стратегия за младежта (2021 – 2030 г.) е основният стратегически документ за прилагане на държавната политика за младежта, а визията ѝ е „Автономни млади хора с устойчиви морално-етични ценности и с добра образователна подготовка, професионални, социални и граждански умения, способни да вземат важни решения за себе си, общността и държавата и да поемат отговорността за тях“.

Общинският план за младежта е документ за планиране на младежката политика на местно ниво, програма и методика за изпълнение на националната политика за младите хора, съобразена със спецификата, нуждите и потребностите на младежите в община Ценово. Стратегическите цели, заложи в документа, са свързани с насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора, мобилизиране на младежкия потенциал за развитието на община Ценово и социално благополучие.

Планирането и осъществяването на младежките политики в община Ценово изискват координирани и целенасочени действия между различните институции - общинската администрация и общинския съвет, училища, Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН), Център за обществена подкрепа (ЦОП), читалища, Младежкия център както и всички организации, работещи в областта на образованието, културата и спорта. Мониторингът и отчитането на осъществяването на младежките политики се осъществява посредством годишен отчет на общинския план за младежта.

Целевата група, към която е насочен планът, са младежите на възраст между 15 и 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната расова, етническа или национална принадлежност. Грижата за младите хора е определена като най-важната национална кауза, поради което е изключително важно провеждането на младежка политика на ниво община. Подобряване качеството на живот и условията за успех превръщат младите хора в значим социален капитал за развитието на страната ни в Европейския съюз.

В условията на динамично развиващото се общество, настъпващите промени и засилена миграция на млади хора, на преден план стоят дейностите, които да мотивират младите хора да се образуват и реализират в България, да търсят и получават изява, да имат самочувствие.

II. АНАЛИЗ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД МЛАДИТЕ ХОРА В ОБЩИНА ЦЕНОВО

1. Демографска перспектива

По последни данни на ГРАО, броят на населението на община Ценово по постоянен адрес в края на 2025 година е 4755 души, а по настоящ – 4617. За сравнение – жителите на общината по постоянен адрес в края на 2024 година са били 4809 души, а по настоящ – 4 823. На практика това означава, че за една година населението е намаляло със 138 души. По данни на ГРАО лицата на възраст между 15 и 29 години по постоянен адрес към декември 2025 година са 614. За една година хората в тази възрастова група са нараснали с 15. Жителите на община Ценово представляват около 2 на сто от населението на област Русе.

Запазва се тенденцията за трайно намаляване броя на населението в общината и отрицателния прираст. Една от основните причини за намаляването на населението е миграцията в чужбина и в големите градове. Тя се обуславя от липса или недостиг на професионално разнообразни работни места, ниско ниво на заплащане на труда, характера на мрежата от учебни заведения и др.

Трудно може да се определи броят на реално пребиваващите младежи на територията на общината, тъй като през различните сезони миграционният поток е различен. Голям процент от тях учат средно или висше образование в други градове или чужбина. Друга част от тях сезонно работят в други населени места или чужбина. Има и такива, които дългогодишно не живеят в общината, но все още не са сменили адреса си.

2. Образование

Доброто образование е ключово условие за личната реализация на младите хора, за пълноценното им участие в обществения живот, както и за повишаване благосъстоянието на цялото общество. Големите предизвикателства са свързани с риска от ранно отпадане на учениците от образователната система. Липсата на завършено основно или средно образование са основни фактори, в резултат на които се стига до младежко изключване и невъзможност за реализиране на пазара на труда. Проблемите в образователната система оказват пряко влияние върху избора на младежите за бъдещето им кариерно развитие и начина им на живот.

Образователната система в община Ценово включва 4 детски градини и 3 основни училища. Според данните към края на 2025г. в детските градини са обхванати 92 деца, а учебни занятия посещават 140 плюс 5 – самостоятелна форма ученици, 1 на индивидуална форма на обучение. Осигурява се безплатен транспорт на децата и учениците от местоживеенето до съответната образователна институция с превоз, организиран изцяло с автобуси, предоставени от МОН. Училищата и детските градини активно се включват във всички програми и проекти на МОН. Във всички училища има създадени условия за извънкласни дейности по интереси, съгласно Наредбата за приобщаващо образование. В сравнение с предходната година обучаемите в детските градини са намалели с 4, а броят на учениците спаднал с 9. 10 ученици и 4 деца са на ресурсно подпомагане. Сградният фонд на образователните институции е в добро състояние и отговаря на санитарно-хигиенните и противопожарните изисквания. При необходимост се извършват текущи ремонти с осигуряване на максимално добри условия за провеждане на учебен процес.

През 2025 г. 1. В изпълнение на Договор № BG06RDNP001-7.020-0105-C01 за проект „Изграждане на Фотоволтаични електрически централи (ФЕЦ) за собствени нужди върху покривни конструкции на общински сгради в Община Ценово“, по процедура № BG06RDNP001-7.020 – Енергийна ефективност „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от ПРСР 2014 – 2020 г. през 2025 г. са изпълнени следните строителни дейности на детските градини в селата Ценово и Д. Студена:

1)Изграждане на автономна фотоволтаична инсталация с акумулаторен блок на покриви в УПИ – I – 375, кв. 43 по регулационния план на с. Ценово, община Ценово на стойност 211 362,48 (двеста и единадесет хиляди триста шестдесет и два лева и 48 ст.) лева с ДДС;

2)Изграждане на автономна фотоволтаична инсталация с акумулаторен блок на покриви в УПИ – II – 424, кв. 38 по регулационния план на с. Долна Студена, община Ценово на стойност 211 362,48 (двеста и единадесет хиляди триста шестдесет и два лева и 48 ст.) лева с ДДС;

3)Изграждане на високоефективен термopомпен агрегат за оползотворяване на аеротермална ВИ енергия - сграда в УПИ I-375, кв.43 по регулационния план на с. Ценово, община Ценово на стойност 110 397,60 (сто и десет хиляди триста деветдесет и седем лева и 60 ст.) лева с ДДС

4)Изграждане на високоефективен термopомпен агрегат за оползотворяване на аеротермална ВИ енергия - сграда в УПИ II-424, кв.38 по регулационния план на с. Долна Студена, община Ценово” на стойност 73 598,40 (словом: седемдесет и три хиляди петстотин деветдесет и осем лева и 40 ст.) лева с ДДС.

През 2025 г. по мотивирано предложение от кмета на община Ценово, след Решение №171, отразено в протокол № 28/ 26.03.2025 г. на Общински съвет – Ценово, становище на Регионалното управление на образованието – Русе, и становище на експертната комисия, назначена със Заповед № РД-09-1299 от 26.06.2023г. на министъра на образованието и науката Красимир Вълчев, поради трайна тенденция на намаляване броя на подлежащите на

задължително обучение, считано от 01.08.2025 г. се закри ОУ „Алеко Константинов“ – с. Новград, община Ценово, област Русе.

Общинската администрация заедно с ръководствата на основните училища, подпомагат кариерното ориентиране на учениците при преминаване в първи гимназиален етап чрез информационни кампании и консултации. В община Ценово, за съжаление, все още липсва практика работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители, но тъй като по-голямата част от учениците продължават образованието си в област Русе, то образователните институции от областта предоставят отлични и разнообразни възможности за придобиване на знания, квалификация и умения в желаните от нашите ученици професии.

За съжаление, след завършване на средно и висше образование младите хора се възползват от възможностите, предлагани в големите градове и трайно напускат общината. Голяма част от младежите след завършване на формалното им учене в училище, не се възползват от възможностите на неформалното учене /участие в курсове, клубове, кръжоци и т.н./, което дава отражение върху познавателното развитие, учебните постижения, личностното и гражданското развитие на младежите и това ги прави неконкурентоспособни на пазара на труда.

Ефективно функционира и Механизмът за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (Екипи за обхват). В обхвата на екипите попадат деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (от 4 до 16 години), но дори и след навършване на 16 годишна възраст, екипите продължават да полагат усилия за задържане на учениците в образователната система и успешното им завършване на средно образование. От началото на учебната 2024/2025 година общо за Община Ценово от екипите за обхват са извършени: 71 посещения на адрес; отразени 71 формуляра; съставени 71 протокола. През тази учебна година няма незаписани за училище. За отчетния период няма с потвърден статус в чужбина.

3. Заетост

В условията на пазарна икономика от най-важно значение за младите хора е предстоящото им трудово и социално реализиране. Възможност за професионална и личностна реализация в малките населени места от община Ценово са ограничени и се простират до организирането на малък частен бизнес в областта на селското стопанство, търговията и услугите.

Младежката безработица на територията на общината се обуславя предимно от недостиг на работни места, ниско ниво на образование и квалификация на по-голяма част от младежите. Част от образованите работещи млади хора са демотивирани от заплащането и условията на труд или са ресурс на сивата икономика, принудени да приемат нискоквалифицирана работа, въпреки образователния ценз. Основният проблем в малките населени места с висок относителен дял на ромско население е дългосрочната безработица. Въпреки това е изключително трудно намирането на квалифицирани работници от страна на предприемачите в района.

На територията на община Ценово работи филиал на Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла, където трудови посредници оказват методическа подкрепа, извършват професионално консултиране и насочване към свободни работни места на регистрираните младежи.

По данни на ДБТ, в края на миналата календарна година общо 240 души са регистрирани на трудовата борса, като на възраст до 29 години са 29 души / до 19 г. – 6, от 20 до 24 г. – 12 и от 25 до 29 г. – 11. От регистрираните в ДБТ младежи – няма с висше образование, 10 от тях са със средно образование, 8 са с основно, 11 са с начално образование и без образование. Запазва се тенденцията, че младежите с основно или по-ниско образование отново са предимно от ромски произход. Общият брой на безработните в сравнение с предходната календарна година намалява с 42, както и броят на безработните младежи също е намалял с 13. Данните са обезпокояващи, защото са индикатор за твърде голям дял на младежи, които са с много ниска степен на образование и за които добрата професионална реализация е изключително трудна. Това показва, че е от ключова важност общинските структури да

продължават да подпомагат и прилагат специфичните мерки срещу риска от ранно отпадане от образователната система. Друг фактор за младежката безработица са регионалните дисбаланси. Младите квалифицирани хора често не намират интересна и добре платена работа в по-малките населени места и затова търсят възможности в по-големите областни градове, столицата или чужбина. Така в по-малките населени места остават младежи с по-нисък образователен ценз, респективно по-ограничена перспектива за професионална реализация. Те са слабо конкурентни на пазара на труда и затова са основни участници в програмите за заетост. Те не отговарят на изискванията на работодателите и това предопределя продължителния им престой без работа.

По отношение на младежкото предприемачество, бизнес инициативите са все още малко. Анализите открояват като основни пречки пред младите - липсата на практически опит, професионални контакти и бизнес мрежи, бизнес умения и стартов капитал.

Община Ценово полага усилия за намиране на реализация на младите хора. Ще продължи участието в проекти и програми за заетост на младежи, в зависимост от отворените мерки по европейски и национални програми през 2026 година.

4. Достъп до информация и услуги.

Населените места в община Ценово имат добра осигуреност с интернет. Основни центрове, осигуряващи безплатен достъп до информация са читалищните библиотеки в община Ценово. Четири от тях са оборудвани с компютърна техника по Програма „Глобални библиотеки”, а в читалището в с. Ценово има и обособен самостоятелен информационен център. Поддържа се актуална информация на читалищните сайтове, страниците в социалните мрежи и на сайта на Община Ценово. Информационните центрове в читалищата дават възможност за набавяне на необходимата информация и освен това съдействат и помагат на потребителите за търсене на такава. Почти всички млади хора вече притежават съвременни телефони и електронни устройства, с които се осъществява безпроблемен достъп до интернет и социалните мрежи.

За всички е повече от ясно, че младите хора прекарват голяма част от времето си в интернет и социалните мрежи, където изобилието на информация е огромно, но много пъти тя е със съмнително качество или с подвеждащо съдържание. Формирането на информационна и медийна грамотност сред младежите е инструментът за предпазване от злоупотреби, измами, дезинформация. Качествено подбраната, добре подготвената и разпространена информация ще привлече вниманието към темите от техните интереси и към възможностите за младежко включване, инициативи, програми и др.

5. Социална и здравна среда, насърчаване здравословния начин на живот

На територията на община Ценово действат 4 амбулатории за първична извънболнична медицинска помощ /АПИМП/ - индивидуални практики: 1. АПИМП - с. Ценово, 2. АПИМП с. Белцов, 3. АПИМП с. Новград, с. Караманово, с. Долна Студена, с. Джулоница и с. Пиперково, 4. АПИМП – С. Новград, с. Кривина и Джулоница. На територията на общината действат две амбулатории за първична дентална помощ /АПИДП/ - индивидуална практика: 1. АПИДП в с. Ценово и 2. АПИДП в с. Новград. Здравното обслужване на населението на община Ценово се извършва в 8 лекарски кабинета и 2 за дентални практики. На територията на общината няма лечебно заведение за болнична помощ. Лечението се осъществява предимно в МБАЛ „Юлия Вревска - Бяла" ЕООД, двете университетски болници в Русе или в други болнични заведения в големите градове в страната.

Община Ценово предоставя добри възможности за спорт. Има регистрирани 4 футболни клубове, като към момента на съставяне на плана функционират два от тях. Има 7 открити игрища с изкуствена трева за футбол на малки вратички. В населените места на общината има едно игрище за тенис на корт и хандбал, 4 фитнес клуба, 5 площадки за стрийт фитнес, тенис на маса на открито и закрито. Уредите за фитнес на открито в парка в Ценово също се използват активно от младите хора. В с. Долна Студена със средства по проект по ПРСР на ДФЗ и средства от общинския бюджет е изградена модерна комбинирана спортна площадка. На нея са обособени два центъра – мултифункционална станция с различни спортни уреди с ударопоглътящо покритие и скейт площадка. По традиция в навечерието на коледните и новогодишните празници в Ценово се провежда общински турнир по футбол. Коледен футболен

новогодишните празници в Ценово се провежда общински турнир по футбол. Коледен футболен турнир се провежда и в Долна Студена като проявата през последните години печели все по-голяма популярност. В последното издание на турнира се включиха 9 отбора от региона. Младежкият център в Ценово се превърна в традиционен домакин на състезание по тенис на маса, в което се включиха десетки участници.

От изключителна важност е създаването на условия за практикуване на спортни дейности чрез предоставянето на модерна и безопасна спортна инфраструктура. Повишаването на физическата активност и стимулирането на здравословния начин на живот оказват превантивно влияние върху агресията и зависимостите. Достъпът на младите хора до адекватна и съобразена с възрастта информация ще допринесе за осъзнаване на ценностите на здравословния начин на живот.

В Ценово все по-голяма популярност печели съвременният Младежки център. Той се превърна в един от притегателните центрове за отдих и развлечения на младите хора не само от Ценово, но и от близките населени места. На разположение на младите хора са седем зали с възможности за отдих, развлечения и спорт. Интерес предизвикват експонатите, изложени в етнографската сбирка. Посетителите получават богата информация за миналото, обичаите и традициите в региона по долното течение на Янтра. Залата за бiliarд е оборудвана почти на професионално ниво. За любителите на спорта са обособени две зали за тенис на маса. В конферентната зала има възможности за презентации на събития и отбелязване на празнични прояви. Помещението се използва активно за провеждане на обществено-информационни и културни събития, за творчески срещи и разговори. Всички съоръжения в центъра се предоставят безплатно на посетителите. На разположение на посетителите вече са два големи плазмени телевизора, две конзоли за плейстейшън, електронен дартс, маса за шах, три лаптопа и джаги, две маси за тенис на маса, две маси за бiliarд. През 2026 г. се предвижда задълбочаване на дейността на Младежкия център с местното читалище, с Центъра за обществена подкрепа, с Дневния център за пълнолетни лица с увреждания, с Пенсионерския клуб „Млади сърца“ в Ценово. Младежкият център вече е любим притегателен център за деца, ученици и младежи. И през тази година са постигнати договорености за съвместна работа с читалищата и останалите общински културни и социални институции в общината. Често през 2026 г. ще бъде домакин и съорганизатор на провеждане на открити уроци на тема „Памет“ в залата на етнографската сбирка. Предстоят да се проведат мини турнири по тенис на маса, дартс, джаги, бiliarд и снукър.

През 2025 г. завърши изграждането и беше открит официално Развлекателен спортен комплекс с плувен басейн на мястото на бившия бригадирски лагер в Ценово. Спортният комплекс за развлечения се простира на повече от 15 декара. Съоръжението е изградено изцяло със средства от местния бюджет в размер на близо 1,3 милиона лева, без използване на държавно или европейско финансиране. Новият комплекс включва басейн с размери 15 на 25 метра и дълбочина между 1,30 и 1,50 метра, както и детски басейн с дълбочина от 70 сантиметра. В обекта функционира лекарски кабинет, където ще се дават дежурства от медицински лица. Изградени са летен бар и ресторант с капацитет над 300 души, както и амфитеатър със сцена за различни мероприятия, включително концерти. Местата в амфитеатъра са 250. Комплексът разполага със съблекални, места за репетиции, бани и тоалетни, като отговаря на всички европейски изисквания. Община Ценово създава условия, възможности и залага надежди децата и младежите от населените места да могат да превърнат всяко спортно занимание в любимо време и да растат здрави и любознателни.

С много бързи темпове върви изграждането на Обучителния център, който се очаква да бъде завършен и официално открит през 2026 година.

6. Равнопоставеност, интеграция и превенция на младежката престъпност

Центърът за обществена подкрепа успешно работи по оказване на подкрепа за социалната интеграция, функциониране и реабилитиране на децата и семействата в риск, както и за подобряване на взаимоотношенията в семейството. Чрез своите ателиета, социални мероприятия и обучителни модули специалистите в ЦОП се стремят да обучават в нови умения, да предоставят информация, да дават адекватни социални примери и да възпитават. През 2025

година специалистите от Центъра за обществена подкрепа са работили средномесечно с 50 потребители, като към 31.12.2025 г. общият им брой е бил 44 деца при капацитет 20 потребители.

Центърът е специализиран в предоставянето на следните социални услуги – самостоятелно или в комплекс:

- „Терапия и рехабилитация“;
- „Застъпничество и посредничество“;
- „Информирание и консултиране“;
- „Общностна работа“
- „Обучение за придобиване на умения на деца/пълнолетни лица“.

Дейността на **Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Ценово** е насочена към превенция на асоциалното поведение при подрастващите и корекционно-възпитателна дейност. Основната задача в работата на МК е координиране на работата на различните държавни и обществени институции в общината с отношение към възпитанието на младите хора. Към МКБППМН работят трима обществени възпитатели. Те провеждат при необходимост и индивидуални консултации с деца, младежи и родители по проблемите на зависимостите, агресията и насилието. През 2025 г. в МКБППМН има две заведени възпитателни дела за противообществени прояви срещу двама ученика от трети и четвърти клас, по които са наложени възпитателни мерки наблюдение и включване на единия ученик в дейности за социална адаптация, както и налагане на тясно сътрудничество с родителите му и работа със съответните институции. За втория ученик са взети следните мерки 9 поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател, както и засилен родителски контрол. Изготвен е корекционно- възпитателен план.

Основните причини за извършването на противообществените прояви са младежко увлечение и лекомислие, нередовно посещение на учебни заведения, нездрава семейна среда, negliжиране от страна на родителите. Добрите резултати, свързани с намаляването на детската престъпност, са свързани с превантивната дейност, която осъществява Местната комисия. Тя се изразява в организирането и провеждането на индивидуални и групови консултации с деца и родители, информационни кампании по превенция на употребата на алкохол и наркотични вещества, изработване на информационно-образователни материали и различни по вид мероприятия.

7. Младежкото доброволчество

С удоволствие може да се отбележи, че младежите от община Ценово все по-активно се включват в инициативи, свързани с подобряване средата на живот в населените места от общината. При осъществяване на младежкото доброволчество общината си партнира успешно с местната секция на Българския младежки червен кръст. На 1 октомври - Международния ден на възрастните хора младежи от БМЧК отдадоха необходимото признание и уважение към хората от третата възраст и на това, което те са направили за обществото ни. С китка здравец и пожелание за здраве и дълголетие те зарадваха възрастните хора от с. Ценово.

Отбелязване на 16 ноември – Ден на възпоменание на жертвите на Пътно-транспортни произшествия: Доброволци от БМЧК раздадоха флаери с обръщение към шофьорите да бъдат толерантни и внимателни на пътя.

Провеждоха се два благотворителни базара: в навечерието на големите християнски празници – Великден и Коледа за подпомагане на деца в нужда. Изключително родолюбива дейност развива местният клуб „Родолюбие“ в с. Ценово, водени от Регионалния съюз на офицерите и сержантите от запаса и резерва гр. Русе и обществени възпитатели към Местната комисия. Учениците и младежите са сред най-активните участници в националните кампании „Капачки за бъдеще“ и „Да изчистим България“.

8. Гражданска активност на младите хора

Чрез социални и образователни дейности читалищата разширяват знанията на младежите и ги приобщават към ценностите на гражданското общество. Община Ценово

съвместно с читалищата полага усилия да ангажира повече млади хора в обществения живот на населените места. Включват се в различни мероприятия, организирани от тях, вземат участие и във фолклорните групи, танцовите, певческите и театралните състави. При чествания на национални празници и отбелязване на значими годишнини, деца и младежи се включват с поднасяне на венци, с което се възпитава и показва гражданска активност.

III. ПРИОРИТЕТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩИНСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА.

Следвайки държавната младежка политика, заложената в Националната стратегия за младежта (2021 – 2030) и отчитайки нагласите и потребностите на местната младежка общност, Община Ценово планира общинските младежки политики в седем стратегически цели:

ЦЕЛ 1: Насърчаване на неформалното обучение;

ЦЕЛ 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs);

ЦЕЛ 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора;

ЦЕЛ 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб;

ЦЕЛ 5: Съвръзаност, толерантност и европейска принадлежност;

ЦЕЛ 6: Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот;

ЦЕЛ 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите;

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности/мерки	Отговорни институции	Финансов ресурс
Цел 1. Насърчаване на неформалното обучение	<i>1.1: Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности</i>	1.1. Подкрепа за неформалното обучение чрез разширяване на мрежата от доставчици <ul style="list-style-type: none"> ▪ провеждане на обучителни курсове в информационните центрове в читалищата; ▪ провеждане на летни занимания, с цел формиране на умения за реакция при бедствия и аварии, опазване на околната среда; оказване на първа долекарска помощ, оцеляване в екстремни ситуации ▪ провеждане на мероприятия по БДП. 	Общинска администрация МКБППМН Читалища, Училища МВР Служба пожарна безопасност и защита на населението	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции,
Цел 2. Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)	<i>2.1. Насърчаване на заетостта на младите хора</i>	2.1.1. Осигуряване на възможности за обучение, за професионална квалификация и ключови компетентности, съобразно търсенето на пазара на труда <ul style="list-style-type: none"> ▪ Провеждане на информационни кампании за кариерно ориентиране на учениците 	Общинска администрация, Училища Читалища, Агенция по заетостта	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции

		<p>2.1.2. Насърчаване осигуряването на възможности за заетост, вкл. качествени платени стажове, стажуване и чиракуване на младежи в неравностойно положение</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ популяризиране на стажантски програми и програми за заетост сред работодателите; ▪ предоставяне на възможност на младежите за стажуване в Общинска администрация. ▪ Осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование по НП „Старт на кариерата“ ▪ Предоставяне възможности на младежите за чиракуване в Община Ценово 	Общинска администрация, Агенция по заетостта	
Цел 3. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора	3.1. Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора	<p>3.1.1. Подкрепа и насърчаване на доброволчеството, както и регулиране на доброволческите дейности</p> <ul style="list-style-type: none"> - Организиране на форуми, дискусии др. по теми вълнуващи младите хора в общината, вкл. доброволчеството; - Активно участие на младежи в благотворителни акции, концерти, базари. <p>3.1.2. Ангажиране на неорганизирани младежи в различни форми на гражданско участие, доброволчество и младежки дейности</p> <ul style="list-style-type: none"> - Оказване на подкрепа и популяризиране на инициативи и кампании, организирани от млади хора; - Включване в организирането на културни и други мероприятия, популяризиране на местното самоуправление по повод Ден на Община Ценово и Ден на българската община. - Организиране на инициативи за съхраняване и поддържане на традициите и обичаите; - Организиране и провеждане на инициативи свързани с официални празници и бележити дати. 	Общинска администрация, МБЧК Младежки център Читалища	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
Цел 5. Свързаност, толерантност и	5.1. Насърчаване на социалното включване	5.1.1. Подкрепа за проекти и инициативи, насочени	Общинска администрация,	В рамките на утвърдените

европейска принадлежност	на младите хора от уязвими групи	към младежи от уязвими групи в риск от социално изключване <ul style="list-style-type: none"> - Оказване на подкрепа на младите хора в социалните услуги в общността; - Финансова и материална помощ на младежи в неравностойно положение; - Провеждане на инициативи за стимулиране на общуването на младежи в мултикултурна среда; - Дейност по проекти свързани с интеграция на ромските общности, организиране на фестивали на етносите, участие във фестивали на етносите. 	Здравен медиатор, Читалища, Център за обществена подкрепа, Дневен център за пълнолетни лица с увреждания	бюджети на отговорните институции
		5.1.2. Повишаване на информираността на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи <ul style="list-style-type: none"> Провеждане на кампании, беседи и форуми, свързани с проблеми на младежите; Информационни материали. 	Общинска администрация, Здравен медиатор, Читалища, Младежки център	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
		5.2.1. Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата <ul style="list-style-type: none"> Провеждане на кампании, дискусии, беседи свързани с противодействие на нетолерантността и насилието; Провеждане на кампании, с цел противопоставане на езика на омразата. 	Общинска администрация, МКБППМН, Читалища, Младежки център ЦОП	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
	5.2.2. Насърчаване на партньорствата между институции и неправителствени организации, които работят за превенция и преодоляване на дискриминацията и насилието сред младите хора <ul style="list-style-type: none"> - Провеждане на информационни кампании с представители на МВР с цел превенция на кибертормоза 	Общинска администрация, МКБППМН, РУ на МВР Младежки център	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции	
Цел 6. Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот	6.1. Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно	6.1.1. Създаване на условия и насърчаване на физическата активност и спорта <ul style="list-style-type: none"> - 1. Организиране и 	Общинска администрация, МКБППМН, Младежки център,	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции

	хранене, физическа активност и спорт	провеждане на спортни състезания, футболни турнири, шахматни турнири, спортен риболов, тенис на маса; плуване – летни спортни състезания на басейна	Спортни клубове	
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.1.2. Повишаване на осведомеността по темите за здравословен начин на живот и здравословно хранене <ul style="list-style-type: none"> ▪ Организиране на беседи на тема „Здравословен начин на живот и здравословно хранене“, съчетани с походи в околностите, екскурзии до природни и исторически обекти. 	Общинска администрация, МКБППМН, Читалища	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
	6.2. <i>Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 6.2.1. Повишаване на информираността по темата за сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора <ul style="list-style-type: none"> ▪ Предоставяне на информация и консултиране по въпросите на сексуалното, репродуктивното здраве, превенция на болести предавани по полов път. 	Общинска администрация, МКБППМН, Здравен медиатор, ЦОП	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
		<p>6.2.2. Повишаване на достъпа и прилагането на съвременни методи за семейно планиране сред младите хора - Индивидуални консултации от здравен медиатор.</p>	Общинска администрация, Здравен медиатор	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
		<p>6.2.3. Подкрепа за повишаване на родителските умения на младите родители - Консултиране относно развиване и подобряване на родителските умения и постоянство в грижите по отглеждане на детето.</p>	Общинска администрация, Здравен медиатор, ЦОП	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
	6.3. <i>Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда</i>	<p>6.3.1. Разширяване на познанията на младите хора в областта на опазването на околната среда, включително индивидуалния им принос - Провеждане на информационни и разяснителни кампании целящи опазването на околната среда и природните ресурси</p>	Общинска администрация, МКБППМН, Здравен медиатор	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции
		<p>6.3.2. Стимулиране и подкрепа на младежки доброволчески инициативи в областта на опазването на околната среда и формиране на устойчива екологична култура и</p>	Общинска администрация, МКБППМН, Здравен медиатор	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции

		поведение - Стимулиране на доброволчески кампании "Капачки за бъдеще" и инициатива "Да изчистим България заедно", и формиране на екологична култура и поведение.		
Цел 7. Насърчаване на културата и творчеството сред младите	<i>7.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора</i>	7.1.1 Подкрепа за разработването и изпълнението на услуги за свободното време на младите хора, насърчаващи културно участие - Подпомагане развитието на таланти, участие в съставите за любителско творчество, изяви в конкурси, изложби и други.	Общинска администрация Читалища, МКБППМН, Младежки център	В рамките на утвърдените бюджети на отговорните институции,

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И КООРДИНАЦИЯ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.

Изключително важно за ефективното реализиране на плана за действие е координацията и взаимодействието между общинска администрация - Ценово и другите институции на територията на общината и извън нея, имащи отношение към развитието на младото поколение:

- Министерство на образованието и науката;
- Министерство на младежта и спорта;
- Областна администрация Русе;
- Регионално управление по образованието - Русе;
- Дирекция "Социално подпомагане" гр. Бяла – ИРМ Ценово;
- Дирекция "Бюро по труда" гр. Бяла – ИРМ Ценово;
- ЦОП Ценово;
- МКБППМН;
- училища, читалища, спортни клубове;
- представители на бизнеса;
- БМЧК - с. Ценово
- Младежки център Ценово.

V. ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА.

Кметът на Община Ценово ръководи и координира дейността по изпълнение на Общинския план за младежта, който е разработен въз основа на планираните инициативи от Общинска администрация и читалищата на територията на общината. Планът е отворена система и подлежи на промени през годината при постъпване на предложения за младежки дейности.

Оценката на изпълнението ще се извършва на база следните показатели:

- съответствие на целите с интересите и потребностите на младите хора;
- ресурси за реализиране на дейностите;
- степен на постигане на целите и брой обхванати лица в конкретните дейности;
- въздействие върху целевата група;
- устойчивост на ефекта върху целевата група.

Текущо ще се документира изпълнението на общинската младежка политика. В периода на реализация на дейностите, мониторингът на плана и координацията между ангажираните институции ще бъдат осъществявани от експерти на общинска администрация. Постигнатите резултати ще бъдат отчетени пред Областна администрация гр. Русе съгл. чл. 15, ал. 4 от ЗМ в началото на следващата година.

VI. РЕД И НАЧИН ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА

Популяризирането на приоритетите и инициативите в Общинския план за младежта ще се осъществява, чрез публикации на официалната страница на Община Ценово, в средствата за масова информация и в социалните мрежи.

След приемането на Общинския план за младежта от Общински съвет – Ценово, същият ще се публикува на сайта на общината в раздел „Общински съвет“, подраздел „Наредби, правилници, програми“.

д-р ПЕТЪР ПЕТРОВ,
Кмет на община Ценово

Изготвил:
Йорданка Петрова,
специалист „Връзки с обществеността, Младежки дейности и Култура“

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ГОДИШНИЯ ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА ЗА 2025 г. НА ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Отчетът за изпълнението на Общинския план за младежта за 2025 г. на Община Ценово е изготвен в изпълнение на чл. 15, ал. 3 от глава втора на Закона за младежта, в сила от 20.04.2012 г., в съответствие с изискванията на Националната стратегия за младежта (2021 – 2030) г. на Република България.

Настоящият отчет включва реализираните дейности през 2025 г., свързани с осъществяването на младежката политика на Община Ценово. Целевата група, анализирана в отчета, са подрастващите млади хора на възраст от 15 до 29 години, организирани или не в различни структури, без оглед на тяхната расова, етническа, национална, социална и културна принадлежност.

За постигане на набелязаните цели общинска администрация продължава да работи в тясно сътрудничество и координация с

- Министерството на образованието и науката;
- Министерството на младежта и спорта;
- Областна администрация Русе;
- Регионалното управление по образованието - Русе;
- Дирекция "Социално подпомагане" гр. Бяла;
- Дирекция "Бюро по труда" гр. Бяла;
- ЦОП Ценово;
- МКБППМН - Ценово;
- училища, читалища, спортни клубове;
- представители на бизнеса;
- БМЧК - с. Ценово,
- Младежки център - Ценово.

Следвайки държавната младежка политика, заложена в Националната стратегия за младежта (2021 – 2030) и отчитайки нагласите и потребностите на местната младежка общност, Община Ценово планира общинските младежки политики в три стратегически оси:

- образование и заетост;
- ангажираност, участие и равни възможности;
- социално благополучие.

Съгласно резултатите от Преброяване 2021, публикувани в края на 2022 г., жителите на община Ценово са 4 350, от тях младежи 479, но част от тях са в големите градове или в чужбина заради засилените миграционни процеси, които са силно изразени при тази целева група. По данни на ГРАО в края на 2025 г. младите хора на възраст от 15 до 29 годишна възраст по постоянен адрес в общината са 614. Засилената мобилност на младежите е насочени към получаване на образование или в търсене на работа в големите градове.

Настоящият отчет включва реализирани дейности през 2025, свързани с осъществяване на младежка политика на Община Ценово по стратегически цели.

ЦЕЛ 1: Насърчаване на неформалното обучение

Оперативна цел 1.1: Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности

През 2025 г. Община Ценово реализира последователна политика за насърчаване на неформалното обучение като допълнение към формалната образователна система. Основен фокус беше поставен върху развитие на ключови компетентности – социални, граждански, комуникационни и практически умения.

Населените места в община Ценово имат добра осигуреност с интернет. Основни центрове, осигуряващи безплатен достъп до информация, са читалищните библиотеки в община Ценово. Четири от тях са оборудвани с компютърна техника по Програма „Глобални библиотеки”, а в читалището в с. Ценово има и обособен самостоятелен информационен център. Поддържа се актуална информация на читалищните сайтове, страниците в социалните мрежи и на сайта на Община Ценово. Информационните центрове към читалищата дават възможност за набавяне на необходимата информация и освен това съдействат и помагат на потребителите за търсене на такава. През изминалата година 27 младежи са получили съдействие. В НЧ „Христо Ботев – 1898“ с. Ценово и НЧ „Христо Ботев 1927“ с. Новград се предлага безплатен достъп до образователната платформа „Уча се“. Тази услуга дава възможност за надграждане на знанията на учениците.

През изминалата година в конферентната зала на Младежкия център в с. Ценово се проведеха няколко информационни и разяснителни инициативи:

През месец април 2025 г. представители на Националната служба за съвети в земеделието организираха и проведеха среща на земеделските производители, на която бяха разгледани и дискутирани актуални теми в сектор „Земеделие“. Събитието уважиха и много млади хора от селата на общината. През месец май 2025 г. по инициатива на Община Ценово в конферентната зала на Младежкия център се представи проекта по Оперативно-проектна схема „Съживяване на селските райони“, част от Програма за развитие на селските райони 2021-2027, като пример за такъв модел на развитие, беше отличена и разгледана Община Ценово. В началото на месец септември 2025 г. представители на агро-бизнеса на няколко общини представиха проекта „Развитие на природосъобразни култури“, който привлече и млади земеделци. На 14.10.2025 г. пред жителите на община Ценово, сред които присъстваха и много млади хора се проведе разяснителна кампания от служители на териториалните подразделения на Комисията за защита на потребителите и Националната агенция по приходите относно въвеждането на европейската валута /евро/ в обращение и в България от началото на 2026 година.

Предстои обзавеждането и оборудването на Обучителния център в с. Ценово, който се очаква да бъде завършен и официално открит през 2026 година.

Във връзка с изпълнение на първата оперативна цел бяха организирани и проведени Летни занимални в следните населени места на общината – Ценово, Долна Студена, Новград, Караманово и Кривина, със съдействието на училищата, читалищата и МКБППМН. В с. Долна Студена и с. Ценово, тя се провежда в училищата, съвместно със съответното читалище, а в с. Новград, както и в другите населени места, в които няма действащо училище, тя се организира и провежда от съответното читалище. Занятията се провеждаха ежеседмично за деца, ученици, младежи - жители и гости на посочените села.

По време на летните занимални бяха проведени следните дейности и инициативи с деца и младежи:

- образователни и творчески ателиета, включващи занимания по четене, рисуване, приложни изкуства, готварство и сладкарство;
- дейности с практическа насоченост – изработка на сувенири, ароматни свещи, бижута, къщички за птици и други;
- инициативи за опознаване на родния край чрез екскурзии, посещения на етнографски сбирки, музеи и исторически обекти: На 05.08.2025 г. деца и младежи от всички населени

места на община Ценово се събраха в местността „Горски кът“ край с. Караманово за едно от най-вълнуващите събития от Летните занимални, организирани от училищата и читалищата. Със съдействието на Регионалния съюз на офицерите и сержантите от запаса гр. Русе за 84 участници бяха организирани състезателни и забавни игри и стрелба с въздушна пушка по мишени. За всички участници бяха осигурени сандвичи и вода от МКБППМН Ценово.

На 14.08.2025 г. деца и младежи от Лятната занималня в с. Новград управляваха каяци по река Дунав при село Вардим, със съдействието на „Каяк клуб – Свищов“.

На 01.08.2025 г. 14 ученици от лятна занималня с. Ценово и на 26.08.2025 г. 20 ученици от лятна занималня с. Долна Студена посетиха Архитектурен комплекс „Колчо Фичето“ гр. Бяла с осигурени билети и транспорт от Местната комисия.

През годината бяха проведени множество инициативи, свързани с безопасността на движението по пътищата. 16-22 септември – Дни на безопасност по пътищата – ученици от всички училища участваха в дискусии за безопасността по пътищата и участието им в движението като пешеходци и велосипедисти.

Срещите на момчетата и момчетата със служители на РУ на МВР гр. Бяла и РС ПБЗН гр. Бяла доведе до придобиване на практически навици по безопасност на движението, опазване на имуществото, оцеляване в екстремни условия и оказване на първата долекарска помощ.

Дейностите по неформално обучение допринесоха за активно включване на деца и младежи през ваканционните периоди и за намаляване на риска от социална изолация.

ЦЕЛ 2: Насърчаване на заетостта и подкрепа за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs)

Оперативна цел 2.1: Подкрепа за кариерно ориентиране и професионално развитие

Община Ценово работи в отлично сътрудничество с Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла за намаляване на младежката безработица и подпомагане на прехода от образование към заетост. Трудовите посредници оказват методическа подкрепа, извършват професионално консултиране и насочване към свободни работни места на регистрираните младежи.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ гр. Бяла, в края на миналата календарна година общо 240 души са регистрирани на трудовата борса, като на възраст до 29 години са 29 души /до 19 г. – 6, от 20 до 24 г. – 12 и от 25 до 29 г. – 11/. От регистрираните в ДБТ младежи – няма с висше образование, 10 от тях са със средно образование, 8 са с основно, 11 са с начално образование и без образование. Запазва се тенденцията, че младежите с основно или по-ниско образование отново са предимно от ромски произход. Общият брой на безработните в сравнение с предходната календарна година намалява с 42, както и броят на безработните младежи също е намалял с 13. Националната политика по заетостта предлага специални мерки за заетост на младежите, включващи информация и услуги за професионално ориентиране и обучение, квалификация и преквалификация, помощ при започване на работа и субсидирани схеми за заетост.

На първичния трудов пазар през 2025 г. бяха устроени 29 младежи - 17 до 24 години и 12 от 25 до 29 години, от тях по проект „Младежка заетост +“ на програма „Развитие на човешките ресурси“ – двама и по проект „Младежки практики“ на Програма „Развитие на човешките ресурси“ – 8, като пет от тях са започнали работа в Община Ценово на 16.09.2025 г. на 8 часов работен ден за срок от 6 месеца, под наставничеството на двама ментори.

Община Ценово е обявила възможността за „Летни студентски стажове 2025“ в общинска администрация в три направления: икономика, педагогика и право. Кандидатствали за стаж в Община Ценово – 1 студент по направление „Икономика“. През лятото на 2025 г. е проведена младежка производствена практика на 1 ученик по професия „Икономист - информатик“, специалност – „Икономическа информатика“ в Средно училище „Панайот Волов“ – гр. Бяла. Учебният си стаж е провела една студентка – специалност „Връзки с обществеността“ в Нов Български университет – гр. София.

Създадени са оптимални работни условия за провеждане на практиката и формиране на професионални компетенции.

Информация за възможностите за продължаване на образованието в различни училища и кариерно ориентиране се предоставя, както от основните училища и читалищата, така и от общинската администрация.

ЦЕЛ 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора

Оперативна цел 3.1: Повишаване на гражданската активност и участието в обществения живот

В община Ценово е изградена структура на БМЧК сред подрастващите в общината, която активно се включва при реализирането на социално – помощна дейност, промоция на безвъзмездните хуманитарни ценности, превенция на здравните заболявания и др. Основните задачи на младежката организация са закрила живота и здравето на децата и младежите, оказване на помощ на уязвимите, популяризиране и разпространяване принципите на Червенокръсткото движение.

На 1 октомври - Международния ден на възрастните хора младежи от БМЧК отдадоха необходимото признание и уважение към хората от третата възраст и на това, което те са направили за обществото ни. С китка здравец и пожелание за здраве и дълголетие те зарадваха възрастните хора от с. Ценово.

Отбелязване на 16 ноември – Ден на възпоменание на жертвите на Пътно-транспортни произшествия: Доброволци от БМЧК раздадоха флаери с обръщение към шофьорите да бъдат толерантни и внимателни на пътя.

За поредна година деца и младежи от Ценово организираха Коледен базар, за който изработиха картички, коледни украшения и сурвакници. Материалите за изработването им бяха закупени от местната комисия, а събраните средства се предоставят за подкрепа на деца в нужда.

През 2025 г. младите хора от община Ценово бяха активно ангажирани в обществения и културния живот на населените места.

Инициативи, свързани с официални празници и бележити дати:

- 06.01.2025 - Йорданов ден – В ритуала по изваждането на светия кръст от водите на река Янтра взеха активно участие 6 младежи, а присъстваха десетки на празниците в с. Ценово, с. Долна Студена и с. Новград

- 18.01.2025 - 100 г. от рождението на актьора Георги Калоянчев (Калата), български актьор; Проведена в Младежкия център среща –разговор за живота и делото на актьора и прожекция на филм - 10 младежи

- 21.01. Бабинден /по стар стил / Във всички населени места беше отбелязан Деня на родилната помощ с празнични тържества. В някои села в ритуала се включиха и млади хора. - 10 младежи

- 3-ти март - 147 години Свобода - Поднасяне на венци пред военните паметници в населените места в община Ценово. Кратки литературно-музикални програми от самодейните състави с деца и младежи от Ценово - 30 деца и младежи

- Отбелязваме 85 години от рождението на големият български поет Недялко Йорданов. Събитието беше в Младежки център с. Ценово – 15 младежи

- 30 март 2025 г. - 73 години от гибелта на героя - граничар Асен Илиев Георгиев в с. Караманово -16 ученици и 15 младежи

- 04.04.2025 - С богата празнична програма Ценово отбеляза 46 години от обявяването си за община. В празника се включиха десетки ученици от учебните заведения и млади хора от общината

- 09.05. - На 9 май в село Долна Студена се отбеляза 80 години от Пращкото въстание с участието на около 30 ученици и младежи

- 24 май - празнични концерти и прояви по населени места – 50 младежи и ученици
- 20.06. - Цял месец прояви, посветени на юбилейните 120 години на НЧ „Светлина – 1905 г.“ с участия на десетки деца, ученици и младежи от с. Караманово

- 29.07.2025 - по програма на НЧ „Христо Ботев-1898“ – „Приключенско лято“ беше направен уикенд на брега на река Дунав. с ученици от занималните при читалищата в с. Новград и с. Кривина- 12 деца

- 01.11.2025 г. Ден на будителя, проведено в Младежки център с. Ценово: „Книгите, които будят – будителите в днешно време“ премина събитието, посветено на Деня на народните будители. Спомнихме си за низ от велики личности, знайни и незнайни, които пазят живо българското слово и вярата в доброто. Децата бяха подготвили кратък спектакъл – „Рибния буквар“. Мотото беше: „Да си будител значи да вярваш в светлината. Понякога будителството е просто да спреш, да послушаш, да благодариш.“ - 15 младежи и деца

Младежкият център се утвърди като основно пространство за неформални срещи, културни прояви и спортни дейности, предоставяйки безплатен достъп до модерна материална база и оборудване.

ЦЕЛ 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност

Оперативна цел 5.1: Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи

През отчетната година се реализираха дейности, насочени към утвърждаване на ценностите на толерантност, солидарност и гражданска отговорност.

Специалистите от Центъра за обществена подкрепа през 2025 година са работили средномесечно с 50 потребители, като към 31.12.2025 г. общият им брой е бил 44 деца при капацитет 20 потребители. В центъра се предоставят следните социални услуги, самостоятелно или в комплекс: „Терапия и рехабилитация“; „Застъпничество и посредничество“; „Информирание и консултиране“; „Общностна работа“ и „Обучение за придобиване на умения на деца/ пълнолетни лица“.

Дейностите за подкрепа включват социално и психологическо информиране и консултиране по проблеми и затруднения, които дадено лице (дете и/или родител) среща за постигане на основните цели в неговия живот, и запознаване със и обмисляне на възможните решения и действия за преодоляването им.

Предоставят и дейности по застъпничество и посредничество:

- "застъпничеството" е дейност за подкрепа на лицето (дете и/или родител) да защити и да отстоява своите права и потребности в рамките на налични правни и административни процедури;

- „посредничеството" е осъществяване на взаимодействие и координация между служител на ЦОП със служител/служители от други услуги или от различни институции, организации и административни органи в интерес на заинтересовано лице (дете и/или родител), което има нужда от конкретна подкрепа за реализиране на своите права и потребности.

Специализираната социална услуга ОПУ (обучение за придобиване на умения) организира дейностите за посрещане на индивидуалните потребности на децата/ законните им представители от придобиване на умения за самостоятелност, независим живот, самостоятелно справяне с проблеми и затруднения, умения за грижа и подкрепа на зависим член на семейството според предварителна програма на обучителните дейности, при ясно определени цели, съдържание, методи на работа, организация на дейностите и правила.

Терапевтичните дейности (социални, логопедични и психологически) "са съвкупност от дейности за развиване, възстановяване, поддържане или подобряване на социални умения, умения за самообслужване, комуникация, разрешаване на емоционални конфликти, овладяване на поведението, понижаване на тревожността, подобряване на самооценката и други, както и социализиращи дейности за лица във висок риск от социално изключване.

Всяка една от социалните услуги се предоставя на база утвърдени програми за предоставянето им, в които са разписани дейности за подкрепа, както на деца, така и за родителите им.

През 2025 година в Център за обществена подкрепа с. Ценово са предоставяни социални услуги на общо 13 младежа, 4 момчета и 9 момичета на възраст между 15 и 18 години.

Три от момичетата са били с увреждания: и трите с епилепсия и различни степени на умствена изостаналост, като с тях е работено в посока:

- изготвяне на психологически характеристики, необходими за преосвидетелстване и/или издаване на ТЕЛК;
- оказване на подкрепа за повишаване на социалните умения;
- подобряване на началната грамотност;
- подобряване на когнитивните умения, на вниманието и концентрацията, на уменията за самообслужване и справяне самостоятелно с ежедневни битови задачи;
- психологическа терапия в посока вентилиране на отрицателни преживявания и емоции, справяне с негативизъм и фрустрация;
- оказване на съдействие за осъществяване на прегледи при лекари специалисти;
- оказване на съдействие за явяване на изпити;
- проследяване на качеството за полагащите грижи в домашна среда, за наличие на насилие върху децата от страна на семейството или в социалната среда.

При едно момиче работата се състоеше най-вече с родителите, които бяха в конфликт помежду си, а момчето се отглеждаше в нездравословна семейна среда със скандали и физически посегателства между пълнолетните членове.

При друго момиче, работата протече в посока подобряване на самооценката, повишаване на началната грамотност, създаване на чувство за отговорност към парите, създаване на личен бюджет и справяне с проблемни взаимоотношения в училище и в семейството.

При друго момиче, в риск от отпадане от образователната система, е работено в посока обучение относно водене на здравословен начин на живот, подобряване на самооценката и социалните умения, посредничество с учители в училището, предоставяне на дрехи и обувки.

Оперативна цел 5.2: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресията сред младите хора

Дейността на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Ценово е насочена към превенция на асоциалното поведение при подрастващите и корекционно-възпитателна дейност. Основната задача в работата на МК е координиране на работата на различните държавни и обществени институции в общината с отношение към възпитанието на младите хора.

Към МКБППМН работят 3 обществени възпитатели. Те провеждат при необходимост и индивидуални консултации с деца, младежи и родители по проблемите на зависимостите, агресията и насилието. През 2025 г. в МКБППМН има две образувани възпитателни дела с наложени възпитателни мерки за противообществени прояви на 2 непълнолетни лица.

По инициатива на Местната комисия или с нейно участие, за децата и младежите от община Ценово бяха проведени редица образователни, културни, спортни мероприятия с превантивна цел.

През отчетната година Община Ценово съвместно с РУ на МВР – гр. Бяла извършва и регулярни проверки в населените места в общината за спазване на забраната за продажба на алкохол и тютюневи изделия на непълнолетни лица, спазване на вечерен час и спазване на обществения ред. При проверките не са установени нарушения.

ЦЕЛ 6: Насърчаване на здравословен и природошадящ начин на живот

Оперативна цел 6.1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт

През 2025 г. Община Ценово продължи да инвестира в създаването на условия за активен и здравословен начин на живот сред младите хора.

Реализирани бяха:

- спортни турнири и състезания на общинско и междуобщинско ниво;

Четири футболни клуба са регистрирани в населените места на общината, но през миналата година са функционирали два – в Ценово и Долна Студена. Вече има 6 спортни площадки за футбол на малки вратички. В населените места на общината има едно игрище за тенис на корт и хандбал, 4 фитнес клуба, 5 площадки за стрийт фитнес. Уредите за фитнес на открито в парка в Ценово също се използват активно от младите хора.

През 2025 година проявите и събитията, провели се в Младежкия център по инициатива на Общината оправдаха очакванията за младежка ангажираност. Голям интерес сред младежите предизвиква Общинския зимен турнир по тенис на маса, който събра участници не само от селата на общината, но и от други общини. В турнира взеха участие осем младежи от общината.

На 25 май 2025 г. се проведе четвъртото издание на „Състезанието за майсторско кормуване“ в с. Новград. Участие взеха 25 младежи – жени и мъже.

В навечерието на коледните празници на 14.12.2025 г., на спортната площадка „Арена“ в двора на училището в с. Ценово беше проведен ежегодния Общински турнир по футбол на малки врати с участието на отбори от Ценово, Долна Студена, Караманово и Новград. Традиционният Коледен футболен турнир на малки вратички под патронажа на кмета на община Ценово - д-р Петър Петров се проведе на спортната площадка в с. Долна Студена. Турнирът пак беше двудневен, като в него взеха участие младежи от 9 отбора, съставени от младежи от община Ценово, както и от общините – Русе, Свищов, Търговище, Две могили и Попово.

Активно младежи от с. Долна Студена и от съседните села спортуват на изградената комбинирана спортна площадка, разположена на площ от 2100 квадратни метра. На нея са обособени два центъра – мултифункционална станция с различни спортни уреди с ударопоглъщащо покритие и скейт площадка.

През 2025 г. завърши изграждането и беше открит официално „Развлекателен спортен комплекс с плувен басейн“ на мястото на бившия бригадирски лагер в Ценово. Спортният комплекс за развлечения се простира на повече от 15 декара. Съоръжението е изградено изцяло със средства от местния бюджет в размер на близо 1,3 милиона лева, без използване на държавно или европейско финансиране. Новият комплекс включва басейн с размери 15 на 25 метра и дълбочина между 1,30 и 1,50 метра, както и детски басейн с дълбочина от 70 сантиметра. В обекта функционира лекарски кабинет, където ще се дават дежурства от медицински лица. Изградени са летен бар и ресторант с капацитет над 300 души, както и амфитеатър със сцена за различни мероприятия, включително концерти. Местата в амфитеатъра са 250. Комплексът разполага със съблекални, места за репетиции, бани и тоалетни, като отговаря на всички европейски изисквания.

В Ценово все по-голяма популярност печели съвременният **Младежки център**. Той се превърна в един от притегателните центрове за отдих и развлечения на младите хора не само от Ценово, но и от близките населени места. На разположение на младите хора са седем зали с възможности за отдих, развлечения и спорт. Интерес предизвикват експонатите, изложени в етнографската сбирка. Посетителите получават богата информация за миналото, обичаите и традициите в региона по долното течение на Янтра. Залата за билиард е оборудвана почти на професионално ниво. За любителите на спорта са обособени две зали за тенис на маса. На разположение на посетителите вече са два големи плазмени телевизора, две конзоли за плейстейшън, електронен дартс, маса за шах, две маси за тенис, две маси за билиард и снукър, три лаптопа и джаги. Всички съоръжения в центъра се предоставят безплатно на

посетителите. Посещенията на ученици и младежи е ежедневно, не само през ваканциите и лятото.

Обособените зони за краткотраен отдых „Марков кръст“ и по поречието на река Янтра край с. Джулюница и комплекса „Скални църкви“ край Беляново се превръщат в атракция и привличат все повече младежи от общината и съседни райони. Местата са подходящи за вело- и пешеходен туризъм. Водите на река Янтра се използват за воден туризъм като особено живописен е районът на меандрите и високите скалисти брегове.

Оперативна цел 6.2: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве на младите хора

В Община Ценово има разкрита щатна бройка за длъжността „Здравен медиатор“. Благодарение на това, достъпът до здравни услуги на уязвимите малцинствени групи се подпомагаше чрез посредничеството на здравния медиатор.

Чрез посещения в ромските общности, консултации и беседи, здравният медиатор работи по преодоляване на културните бариери в общуването между ромските общности и медицинския персонал по места, преодоляване на съществуващите дискриминационни нагласи в здравното обслужване на ромите, оптимизиране провеждането на профилактични програми сред ромското население, здравно образование на ромите и активна социална работа в общността и особено сред уязвими ромски групи.

През изминалата година здравният медиатор е организиран и участвал:

1. Консултации – 218 консултации свързани със здравни и социални казуси, като 8 са консултираните младежи.

2. Брой раздадени здравно-информационни материали – 61 бр. раздадени материали, свързани с наркотици, туберкулоза, очни прегледи, Приложението „Е-здраве“ и други, от които на 20 бр. на младежи.

3. Попълване на документи – съдействие на едно лице до 29 години за попълване на документи за постъпване на работа.

4. Съпровождане до институции – 10 души съпроводени до здравни и социални институции. Здравният медиатор е съпроводил двама младежи до Община Ценово, Дирекция „Социално подпомагане“, кметство и лаборатория.

Центъра за обществена подкрепа е предоставял социални услуги на 3 момичета до 18 години, които са непълнолетни майки. Услугите на две от тях към момента продължават, а работата с едната е прекратена в началото на 2025 г. Работата с тези момичета (непълнолетни майки) най-общо е била по следните цели:

- оказване на емоционална подкрепа за успешна адаптация на непълнолетните към новата им роля като майки;
- повишаване на знанията за различните етапи от бременността /физиологични промени, развитие на плода и др.;
- подобряване на сексуалното и репродуктивно здраве;
- запознаване с правата им като родители съгласно Закона за семейните помощи и с възможностите за продължаване на образованието;
- придружаване по време на прегледи при акушер-гинеколози;
- посредничество за реализиране на здравни права на непълнолетните и бебетата им;
- повишаване на информираността на различните особености и основни поведения на новородените и др.

Оперативна цел 6.3: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазването на околната среда

Лятната занималня в Ценово научи децата и младежите как да изработват и монтират къщички за птици на дърветата, запозна ги с начина за разделно събиране на отпадъци и

ползите от рециклирането, участниците изработиха различни сувенири и предмети за бита от отпадъчни материали с помощта на различни техники.

Рециклирането на пластмасови капачки и кенчета се превърна в кауза не само на подрастващите, но и на техните родители.

И през 2025 г. общината се включи в инициативата „Капачки за бъдеще“, която се провежда два пъти в годината, като през 2025 тя се състоя на 26 април и на 11 октомври 2025 година в гр. Русе. За благотворителната кауза от Община Ценово бяха предадени в гр. Русе капачки от кубовете, разположени в с. Ценово, с. Караманово, с. Долна Студена, с. Новград и Джулоница, като се предадоха и събраните количества в училищата на територията на община Ценово.

В националната доброволческа кампания „Да изчистим България заедно!“, проведена на 20 септември 2025 г. в населените места от общината, участие взеха близо 40 младежи.

С реализирането на дейностите е постигната осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазването на околната среда.

ЦЕЛ 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите

Оперативна цел 1.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора

През отчетния период младежите от община Ценово взеха активно участие в културния живот на общността.

Дейностите включваха:

- участие в самодейни състави към читалищата – танцови, певчески и театрални формации;

Благоприятна среда за подпомагане развитието на талантите, стимулирането на творческата мисъл и по-пълноценното прекарване на свободното време осигуряват съществуващите към читалищата 28 любителски формации, в които се включват повече от 30 младежи самодейци. В голямата си част те са основно фолклорни състави – танцови и певчески, групи за изворен фолклор, школи за народни танци и хора. Така народните обичаи и традиции, творчеството от песни и танци не само се съхраняват, но и се предават на по-младите поколения. На добра популярност се радват и самодейните театрални състави в Долна Студена и Караманово, в чиито любителски актьорски колективи се изявяват десетина младежи – девойки и юноши. На театралната сцена се изявяват хора от всички поколения, като всяка година има нови участници. Самодейният театър към „НЧ Пробуда 1923 г.“ - Долна Студена постави пиесата на Бранислав Нушич „Госпожа Министершата“ на читалищните сцени в селата на Община Ценово и на 14 юни 2025 г. гастролира успешно на сцената в град Борово и завладя чуждата публика. Има приемственост в театралните състави, която дава надежда, че и театралната традиция в читалищата на Община Ценово е жива.

- художествени конкурси, изложби и концерти, инициативи за съхраняване и популяризиране на местните традиции и културно наследство:

- 14.02.2025 г. - Трифон Зарезан и конкурси за рисунка и най-добро домашно вино и мезе – 10 младежи;

- На 04.07.2025 г. в с. Новград се чества 157 години от подвига на Хаджи Димитър и Стефан Караджа - участие на 20 младежи и ученици

- Фолклорният събор „Обичаите по нашенски“ в село Новград – 15 младежи и деца от селото;

- На проведения на 20 и 21 септември 2025 г. XVII фолклорен събор „Ценово пее и танцува“, състоял се на сцената на амфитеатъра в новооткрития Комплекс за спорт и развлечения в Ценово, участие взеха самодейци от танцови и певчески състави, както и групи за автентичен фолклор от общината, като 30 бяха младежите самодейци.

- Младежите от ЦОП - Ценово, заедно с жените от групата за празници и обичаи при НЧ "Христо Ботев 1898" традициите, благословиите и празничната питка в Деня на християнското семейство. Децата подариха на възрастните си събеседници картички с написани от тях благословии за семейството - 10 участници

- Коледари във всички населени места – 30 младежи и деца

- Коледни концерти и тържества се проведоха във всички 9 населени места на общината с участието на около 35 младежи

Културните дейности допринесоха за развитие на творческия потенциал и за укрепване на местната идентичност сред младите хора.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2025 г. Общинският план за младежта на община Ценово беше изпълняван целенасочено и последователно. Реализираните дейности допринесоха за повишаване на ангажираността, социалното включване и личностното развитие на младите хора. Постигнатите резултати показват необходимостта от продължаване и надграждане на младежките политики с фокус върху образованието, заетостта и активното гражданско участие.

Д-Р ПЕТЪР ПЕТРОВ,
Кмет на община Ценово

Изготвил:

Йорданка Петрова,

специалист „Връзки с обществеността, Младежки дейности и Култура“